

„Soča“ izhaja vsak četrtek in velja s pošto prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto f. 4.50
Pol leta „ 2.30
Četrt leta „ 1.20

Pri oznanilih in prav tako pri „poslanicah“ se plačuje za navadno tristočno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat

7 „ „ „ 2 „

6 „ „ „ 3 „

Za večje črke po prostoru.

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 10 soldov v Gorici v tobakarnici v gosposki ulici blizu „treh kron“. — v Trstu v tobakarnici „Via della caserna 69“.

Naročnina in dopisi naj se blagovoljno pošiljajo s naslovom: Viktor Dolenc v Gorici. — Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepremožnim se naročnina zniža, ako se oglase pri uredništvu.

Glasilo slovenskega političnega društva goriškega za brambo narodnih pravic.

Vojna za osvobojenje Jugoslovanov.

Evropsko bojišče.

Kakó se veselijo prijatelji gnjile Turčije po celem Evropi pobitja ruskih vojnih trup pri Plevni! Pustimo jim to! Vendar ostudno je uže, kako neusmiljeno debelo se lažejo posebno dunajski turkofilni listi in nekateri drugi lističi po deželah avstrijskih v svojih poročilih iz balkanskega bojišča. Raztrabili so bili o bitki pri Plevni, da so Rusi izgubili 8000 mrtvih in 16.000 ranjenih, torej skoraj vso vojsko, katera je bila postavljena proti Plevni. Dunajski turkija pa je imela pred nekaterimi dnevi berzovjavno poročilo iz Bukarešta, da so bili Rusi zopet pobiti pri Tirnovi, izgubivši 15.000 mož ranjenih in ubitih. Poslal ga je najverjetne kak jud, kateri bojišča niti od daleč videl ni. In to poročilo dobila sta tudi druga dva italijansko-židovska lista iz Dunaja samo s to spremembo, da je bilo 15.000 samo mrtvih Rusov pri Tirnovi.

Ruski car podal se je iz bolgarskega bojišča na Rumunsko. In kaj mislite, ali niso nekateri lističi koj telegrame skovali, da je moral ves ruski generalni štab vsled pobitja pri Tirnovi umakniti se na Rumunsko? Ta židovska druhal brzjavljiva ne gleda na to, ali je kaj pametnega in mogočega ali verjetnega, ležeče jim je le na tem, kar jim je menda prirojeno, da se svetu lažejo.

Ker utegne marsikateri naših čitateljev zanimati, kako-li neki je bilo mogoče, da so morali Rusi pri Plevni brez uspeha umakniti se, hočemo v naslednjih verstih nekoliko pojasniti ono za Ruse nepovoljno bojevanje. Bitka se je začela, kakor smo uže v zadnjem listu omenili, dne 29. julija ob 9. uri zjutra in je trajala do dveh po polnoči. Udeležilo se je napada Plevne samih 38.000 Rusov, mej tem, ko je bilo Turkov okoli 80.000 mož. Na desnem ruskem krilu je bil poveljnik general Krüdener, na levem knez Šahovskoj. Šahovskojevi oddelki bojevali so se hrabro in srečno in vzeli so bili Turkom uže dve poziciji; da, jeden batalijon prodiral je bil uže v Plevno in ruska zmaga bi bila gotovo določena, ko bi bil v enakej meri napredoval general Krüdener na desnem krilu. V tem položaju nij bilo mogoče Šahovskojevim krdelom dolgo deržati se, kajti mnogobrojnejši Turki začeli so streljati iz pušk in topov od

vseh strani tako silovito na Ruse, kakó bi toča iz neba padala; hrabri ruski junaki umakniti so se morali iz Plevne in družih pridobljenih pozicij v poprejšnja nastavljenja. Pobitje bi bilo znalo postati za Ruse še huje in osodepolno, ko bi bil mogel Osman paša hitro za Rusi udariti in jih popolnoma uničiti, a Turki sami so imeli velike in občutljive izgube in veselili so se, da jih Rusi še dalje ne napadajo. Ruska izguba v tej bitki je bila 6000 mož ranjenih in ubitih, turške se še ne pozna.

Iz tega je razvidno, da nij bilo pobitje Rusov pri Plevni tako odločno, kakor bi bili radi zlagali svetu turški dunajski listi; da, mi celo trdimo, da to nij niti pobitje, ampak navaden neuspeh, kateri bode uplival na daljnje rusko bojevanje le toliko, da bodo Rusi odslej bolj previdni in da se številnejšimi močmi vselej nastopijo, kder bodo hoteli Turke zagrabit.

Mej tem, ko niso nasledki tega neuspeha ruskega orožja pri Plevni posebno nevarnega pomena za Ruse same, je vendar iz drugega ozira jako obžalovanja vredno, da niso Rusi Turke pobili, kajti kder se Rusi na Bolgarskem umaknejo, tam potem razsaja neusmiljeno ogenj in meč divjih bašibozukov in ljutih Cerkezov. Gorje, gorje velikansko pride tam povsod nad bolgarske kristijane! Nemški listi in angleški, kateri imajo svoje dopisnike na bolgarskem bojišču, prinašajo dolga poročila o neverjetnih krutostih in divjostih turških zverih. Lovac, iz katerega so se morali umakniti Rusi vsled neuspeha pri Plevni, je imel z okoličino okoli 4000 kristijanskih prebivalcev; vsi so skoraj bili pobiti od divjih bašibozukov in Cerkesov in le malo se jih je rešilo. Bilo je tam par stotin ruskih Kozakov, ko so se turški divjaki bližali Lovcu; to majheno rusko krdelo postavilo se je v bran bližajočim se barbarom, da bi mej tem lovski kristijani pobegnili. Precej časa so jih Rusi ustavljali in jo potem po drugi strani krenili proti Tirnovi. Od vseh strani planejo divji Turki v Lovac, pobijejo vse starce in otroke, kar jih je bilo, in dirjajo potem za bežičimi in iščejo povsod poskrite kristijane. Umislijo si divjaki celo zvoniti v Lovcu. Poskriti kristijani misle, da so Turki od Rusov prepojeni, začnejo se iz skrihlašče vračati proti Lovcu a v hipu planejo na nje bašibozuki in Cerkesi in pobijejo vse. In za take divje zverje se potegujejo dunajski in drugi židovski kulturonosci! Pride dan plačila.

General Gurko, kateri je bil onkraj Balkana prodiral uže do reke Marice, dobil je bil povelje s svojo vojsko umakniti se pod Balkan in zasedati samo balkanske prehode in najvažnejše pozicije na njihovih straneh. Na to, se vè, so Turki Rusom sledili. V Jeni-zagri stoprav postavili so se Rusi, da bi Turke nekoliko časa zadržali; vnel se je še precej hud boj, dokler se niso Rusi pred premočjo umaknili. Boj se je ponovil zopet v Eski-zagri in tudi od tod so se Rusi umaknili. V Jeni-zagri so Turki vse kristijane pobili, isto tako se je godilo v Eski-zagri in se sploh povsod godi, kamor pridejo Turki za Rusi. To je pač bila nesrečna misel, da je general Gurko tako daleč proti jugu bil prodiral in bolgarsko vstajo razširjeval, predno so bili Rusi mej Donavo in Balkanom popolnoma sigurni, da ne pridejo v take zadrege, vsled katerih je moral Gurko zopet pod Balkan umakniti se.

Ruski car, pravijo, je vsega kriv; on je bajó zahteval, naj se jeden oddelek vojske pošlje čez Balkan, ker mu je bilo bolj za nekako ničeve politične uspehe ali utise, nego za previdno, po strateških pravilih nakazano bojevanje. Žalostno pač, da je hotel car svet in Turke sè senco strašiti. Sedaj nij ga več carja pri generalnem štabu, odšel je čez Donavo v obližje Bukarešta, zato pa utegne vsa stvar hitro obrniti se na bolje, temveč, ko je mnogo pomoči mej potom v Bolgarijo.

Poveljnik Dobručke ruske vojske, general Zimerman se je tudi izpred Silistrije in iz Mangalije umaknil proti znanemu Trajanovemu nasipu mej Černovodo in Kistendžem; zadnje mesto bombardirajo Turki iz vojnih ladij. Turkofilni listi so uže javljali, da so Rusi bili zapojeni iz Medjidja mej Černovodo in Kistendžem ob Trajanovem nasipu. Piše se, da zapustijo Rusi celo Dobručo ter da postavijo močne posadke le v Hirsovo, Mačin in Tulčo na dolnji Donavi. Mogoče je in to bi menda tudi ne bilo neumno, ker potrebujejo Rusi pri Bjeli mnogo bolj teh čet in bi po drugi strani nekoliko turške vojske moralo ostati v Dobruči, daleč od turške glavne vojske pod Mehemmed Ali, Osman in Ejub pašo.

Bosenska vstaja je kolikor toliko končana, kajti verhovni poveljnik bosenskih ustašev, obrist Despotović, je bil pobit in prisiljen s precejšnim oddelkom umakniti se na avstrijska tla, kder so bili ustaši razoroženi in na dalmatinske otoke internirani.

LISTEK.

Priporočilna pisma.

(Konec.)

Z drugačnimi občutki sem gledal na drugo pismo: Gospod dr. Kozlibek, slavni pesnik in predsednik društva K. Imenitnost tega moža mi res nij hotela iti v glavo, vsaj v literaturi nij bilo nič od njega omenjeno; ali vedel sem, da je pred leti nek lepoznanek list vredoval in da sem v neki knjigi za deklamovalce njegovo ime čital. Vsakako mi bode njega znanje koristilo. Jaz sem bil uže tedaj radoveden, na njegovo razsodbo mojega zvezka „benatisnenih pesnij“ in na prve prizore treh tragedij in začetek dveh romanov iz domačega življenja. Uže sem bil si v možjanih naslikal, kako ponižno in dostojno stopim pred moža in mu porečem: Na vaši razsodbi je, čestiti gospod, ali hočem v tem poslu še naprej delati ali pa ga opustiti. In po tem je gledal na zvezek, nekaj bral, meril me čudovito s svojim očesom, kakor bi ne bil pesnik in pa jaz mladi mož ista in ena osoba — po tem me je potegnil na svoje prsi, na čelo poljubil in dejal: Ti moj sin, tebi je Vila liro podala, Apolo sprejel te je za svojega svečenika. Konec govora nijsem mogel slišati, jaz sem navadno zaspal, polen sreče in nebeškega blagorja.

V velikanskem upu sem se zibal proti velikemu

mestu. Komaj sem pričakoval čas in še mesta si nijsem niti površno pogledal, ko si uzamem najboljšo suknjo, pisma, pa moj — rokopis. Iskal sem stanovanje „slavnega pesnika“. Prvi trije, katere sem po pesniku prašal, ga nijso niti po imenu poznali in četrti mi je zaupil po dolgem premisleku nekako hudomušno: A, Vi mislite tega le — ta je pred petimi ali šestimi leti umrl v bolnišnici.

Joj mi! Zalosten sem bil, povedal sem glavo. Pismo je bilo stare gospodičine, ki je bila nekdaj pri gledišči. Da, da tedaj, je bil g. Kozlibek gotovo mladenič comme il faut, ki je na vatle dolge recenzije pisal, samo če se mu je enkrat posmečila. V njenem spominu živel je kot plavolas občudovalec — in umrl je uže pred dolgim časom, ubog, zapuščen in šel je v kraj, kder se ne igra komedija in ne recenzuje.

Sè žalostnim vzdihom del sem pismo na stran in si drugo slavno ogledal, kateri me je ista dama priporočila — gospodičini pl. Kunkel. Stoprav sedaj, po skušnji s pesnikom, mi šine v glavo, da se je gospodičina moreda omožila, ali vsaj da je uže stara — zrijavela devica. Ali kaj ima to pomeniti — umetnost ohrani človeka vedno mladega. Ad vocom umetnost: O tem se pač po mestu govori, in predno se jej predstavim, moram v katalog pogledati, kder so vse razstavljene slike imenovane. Katalog ima št. 50: Sodnji dan, aquarella. 6 čevljev visoka in 6 čevljev široka. št. 51: črevelj in krtača, genre; št. 52: Sodoma od severne strani proti večeru, vse od gospodičine pl. Kunkel. Veni, vidi — in položil sem pismo na stran, k pesnikovemu.

Ker so te imenitne in slavne osebe brezi vspeha bile, segel sem po pismo okrajnega glavarja do njegovega sošolca na visoki šoli. Hitro po dovršenih študijah je bil naš glavar poslan na deželo in v nepoznane kraje; oni pa je ostal v glavnem mestu, v širšem delokrogu. Pisala sta si iz začetka pogostoma — naposled je pisanje popolnoma izostalo; a naš glavar bil je v duhu še vedno mej svojimi prijatelji na visoki šoli, spominjal se je z veseljem teh zlatih časov in slikal mi je tiste osebe tako, da sem mislil, ka uže mej njimi živim. Kako bode mož vesel, sem si mislil, ko mu prinesem pismo, od daljnega prijatelja, katerega uže tako dolgo nij nič videl in od katerega nič slišal. Sprejel me bo s povzdignjenima rokama. Našel sem ga doma. Sprejel me je prijazno, prečital je pismo in ko je stara dama tedaj v sobo stopila, je dejal: Glej, glej, duša, tu nam je poslal naš stari — (iskal je v pismu ime) — naš K v G sina svojega dobrega prijatelja; le čitaj to srčno pismo, on je vedno še stari! Ti se ga pač spominjaš? „No, gotovo“, odgovori dama, „še vedno eden in isti, zmeraj enak.“ Iz tega sem skoro zvedel, da okrajni glavar in pa ta gospod se še ne poznata ne. Druga prašanja, ki so sledila, so bila tako dvoumna, so mi mojo misel popolnoma potrdila. „No, kako se Vam kaj tu dopada?“ vpraša me po dolgem molku in ko sem mu svoje mnenje razodel, reče mi: „Le obiščite nas večkrat“, tako hladnokrvno, kakor da bi hotel pristaviti: Pa nij treba se prenagljiti, in če tudi opustite, vam ne zamerimo.

Marsikdo bi bil po teh skušnjah vse drugače

O panslavizmu

prinaša „Slov. Narod.“ sledeči spis slovečega nemškega deržavoslovca Blunschlija:

„Kako se daje to razlagati, da imamo panslavizem, ko pri drugih evropskih narodih nij epakih prikaznij? Zakaj se domoljubni severni in južni Slovani navdušujejo za panslavistično idejo?

V našej narodno mislečej dobi ima povsodi narodno čuvstvo upliv na politiko. Narodi hote zediniti se v narodne države, ker se v takih državah hočejo popolnem razviti in dospeti do moči. Da se je tudi slovanskih narodov prišlo enako teženje, kdo se bo de temu čudil? Tudi oni imajo živahno čuvstvo svojih posebnosti, svojega sorodstva. Oni se hočejo ločiti od zapadne Evrope, ker imajo za skupno življenje svoje slovanske vzore.

Dočim imajo Romani štiri večje države, v katere se razcepljajo in Germani še več, ki njihovim posebnostim odpirajo različna pota in ki služijo v razvoj njihovih različnostij, imajo Slovani samo eno večjo državo, v kateri se zedinjajo njihove nadeje in njihova mišljenja — veliko rusko svetovno državo.

Na Avstrijskem imajo Slovani delež na rednej upravi in zastopstvo v zastopnih telesih i države i dežel. Toda akoravno so avstrijski Slovani polovica tamošnjega prebivalstva in so večji po številu, nego Nemci ali Magjari, vendar ne morejo Avstrije imeti za slovansko državo, niti ne za državo, ki bi bila pripravljena odločno zastopati njihove interese. Politična prevažnost Nemcev v Avstriji in Magjarov na Ogerskem se mora tamošnjim Slovanom zdeti zaničevanje in tisk tujega gospodstva.

Najslabše pa se godi Slovanom v Turčiji. Tam jih turški trinogi na vso noč deró in izsesavajo. Bil je čas, ko so turški Slovani v Turčiji iskali pomoči in varstva pri Avstriji. Pa ta čas je uže davno minol. Avstrijska politika smatra obstanek turške države kot za Avstrijo koristen, ker bi se s tem zaprečilo i razširjenje ruskega gospodstva na jugu in rojstvo nove neodvisne jugoslovanske države. Boji se, da bi to spremenjenje na zemljevidu ne podrlo njenega gospodarstva čez Slovane. Avstrija pač obravnava z drugimi velevladstvi o upravnih reformah, ki bi zboljšale stanje turške raji, toda visoke porte neče napasti in se odteza vsakej sili.

Rusija je dozdej edina velevlad, ki nij zadovoljna z akademičnim svarjenjem in platonično človekoljubnostjo, nego ona zastavlja kri in blago za to, da turško trinoštvo stare Rusije hoče turške Slovane rešiti iz sto in stoletne sužnosti, ali je potem čudno, če se je ti oklepajo, če nadejpolno gledajo proti Rusiji? Kdo jim pa sicer hoče pomagati? Kaj se bode potlej zgodilo, to je stoprav vprašanje druge vrste. Zdaj hočejo najprvo rešeni biti.

Cemu torej tako ljuto zabavljati čez panslavizem, čemu zasmehovati panslaviste? Ali tako srdito ravnanje škoduje njihovemu teženju?

Ako panslavizem zares žuga obstanku Avstrije, mora se tej nevarnosti vse drugače v okom priti.

Najboljša sredstva temu so: povzdignjenje kulture neruskih Slovanov, zadovoljenje njihovega gospodarskega in političnega življenja, dobrohotna skrb za njihov narodni razvoj, spoštovanje do njihovih idej in njihovega teženja — to so sredstva proti panslavizmu.

Ako je za Avstrijo zaperstavljenje proti panslavizmu vprašanje za njen obstanek, potem se to ne more doseči z zanemarjenjem slovanskih

interesov, ne s pomnoženim pritiskanjem na Slovane, nego le s tem, da svoje Slovane navadi in jim v dejanji pokaže, da zagledajo v njej drugo varovalko njihovega slovanskega bitja in njihove civilizacije. Ta politični nalog je avstro-ogerskim državljanom morda težak. Toda dokazano nij, da bi se ne dal rešiti, in njegovo rešenje zamore edino osigurati obstanek avstro-ogerske monarhije, pridobiti avstrijske Slovane za Avstrijo in tako povišati njeni upliv na razvoj družih narodov v južnoiztočnej Evropi.“

Dopisi.

Iz goriške okolice, 8. avgusta. (Izv. dop.) — (Politično društvo Sloga in list Soča.) —

Povsod, kder bivajo Slovani, se prav sedaj opazuje živahno gibanje, polno skrbi za boljšo bodočnost pa tudi polno zaupanja, da če tudi nam napočiti zarja vsele dobe; vse želi, da se oprostè vbogi bratje pod turškim jarmom zdihajotí. Naši sosede Kranjci so hoteli na javnem taboru izraziti svoje sočutje, kakor naravno, za revne kristijane slovanske ob Balkanu; vrlí Hrvatje pa so tudi mogli javno izraziti se, se vè, v pravem rodoljubnem smislu. In mi Goriški Slovenci? Tako smo se nekteri kmetovalci ob večernem hladu pogovarjali, ki smo pred par leti sloveli za naj napredniše, naj odločniše slovanske rodoljube. Kaj počenjamo mi? Kaj počenja naše pol. narodno društvo „Sloga“? Ali se shajajo in posvetujejo odborniki o naj važniših vprašanjih narodno gospodarskih, deželnih zadev? Menda da ne, ker še celó pri občnem zboru, ki je bil 28. pr. m. napovedan, nisem mogel zapaziti in prepričati se, da bi pogostoma zbirali se. Kje so v pravilih društvenih obečani shodi po deželi, ali je vse tako trdno in se vse ljudstvo zaveđa svojih svetih narodnih dolžnosti? Dvomim! Saj ob času volitev sem čul toziti, da so nekteri kraji še premalo podučeni in se ljudstvo še vse preveč dá pregovarjati, mesto da bi po svojem, narodu koristem prepričanju delovalo. Ne neopravičeno marsikter star rodoljub tož, da naša narodna stvar na Goriškem peša; istina je in ne dá se tajiti neka mlačnost; noben noče skrbeti, ne, da bi edino narodno pol. društvo res vspešno delovalo, ne, da se list „Soča“ ohrani v Gorici. Upajmo, da g. dopisnik v „Sl. Narodu“ z drugimi enako mislečimi zarad lista „Soča“ tudi z energijo izvrši, da se ohrani list v Gorici, kakor to želijo, reči smem, skoro vsi Goriški rodoljube in gotovo tudi g. lastnik lista.

Moje mnenje je, da za ta prevažna vprašanja ima se v prvej vrsti potegniti odbor nar. pol. društva. Zakaj pa smo ustanovili, bolje rečeno, zakaj se je ustanovilo to društvo? Nikar ne pustimo prilike, da nasprotniki morejo nek čuden vzrok trditi.

Društvo je prepotrebno in vsak odkritosrčen, ne-sebičen, prav rodoljub mora biti za tako društvo, po čegar pravilih je, mogoče vsakemu rodoljubu, kojemu je res mar, da se narodne svetinje po težkem večletnem delovanju starih rodoljubov pridobljenje ohranijo in še pomnože, da vstopi v določrog narodnih delavcev ter da pripomore k omiki in napredku našega naroda.

Še vidim veliko prahe in ledine na narodnem polju neobdelane; ni nam treba v prvej vrsti politikovati, a za blagor dežele imamo še silno storiti. Ne pozabimo, kaj so nekteri rodoljube uže storili in delajmo vztrajno po njih izgledu, ker s tem bomo naj bolje

častili njih spomin. Bodimo v istini vsi složni. Vstopimo v velikem številu v narodno pol. društvo „Sloga“! In če to ni nekterim po vsem po volji uredjeno, naj se vpišejo in pri občnem zboru stavijo nasvete, kako ima biti. Jaz menim, da so prerესni časi, da bi na kak sub, na papirju pisan paragraf gledali in se zarad tega odtegovali narodnemu delovanju; tak razlog je ničev, da se ne poslužim ostrejšega izraza. Slovenski rodoljube naj se vdeležé v obilnem številu občnega zbora, ki bo 24. avgusta, in naj izberó odbor, ki bo delal za blagor naroda, ki bo imel skrbeti, da se ponovi živahno nekdanje delovanje na narodnem polji, bodi si po shodih, bodi si po narodnem listu „Soča“. Prav pri tem občnem zboru bo naj lepša prilika, da se rodoljube tudi posvetujejo o listu „Soča“ in o tem kaj pozitivnega sklenejo. Kažimo našim bratom, da ne spimo, ampak da čujemo in norodno napredujemo!

Iz Krasa, 4. avgusta (Izv. dop.). Kedar boste 15. t. m. mej drugim tudi konferirali o zedinjenji „Soče“ z „Edinostjo“, ne bote menda opustili zraven tudi poudarjati, da se v novem časopisu odmeri precejšen prostor za lepoznavske spise. Čeravno iz pietete do „Soče“ nerad, vendar umejem tudi jaz, da se 2 časopisa na Primorskem vzdržati se nemogoča zedinita v večí list. Da ne bom dolg, naj izrečem les dotične misli zelo kratko: List naj bi izhajal v Trstu. Mnogo je tudi na tem ležeče, kje se kaj rodi in izhaja. S tem zadobi list nek nimbus. Vrh tega so Italianisimi v Trstu nevarnejši ko v Gorici. V večem mestu se tako rekoč praktični nazori sublimujejo vsled nasprotnikovih manevrov, i nij zadrege zastran novic. Peščica pigmejskih goriških Italiančkov ne bo toliko škodila; a v Trstu je večja falanga italjanskih čezmorcev, i med njimi nahaja se tudi mnogo slovanstvu nevarne inteligencije, s katerim faktorom je treba računati i meniti se. Sovraga se mora v ležišču poiskati. V Trstu kakor v Gorici je mnogo rodoljubov tudi v duhovenskih in uradniških sferah; v Trstu je pa zraven — kar se mora posebej poudariti — dosti in izsolanih in inteligentnih trgovcev in sploh oseb tega in družih stanov, ki so navdušeni Slovani. Nadalje, kakor reči sedaj stoje, tirja potrebna vzajemnost v večej meri z ostalimi Jugoslavjani, da novi list tem bliže, toraj v Trstu izhaja. Če tudi povsem nij Trst v nekterih obzirih slovansko mesto, vendar je ono slovansko v ideji vsacega mislečega Slovana, katera ideja nij gola slutnja kacij sanjavcev, ampak zadobiva čedalje več terena istinitosti, ako se pomisli, kaka ogromna masa slovanskega življa je v tem mestu samo, da ne govorim celó veliko od čisto slovanske okolice, v kateri biva dosta v resnici navdušenih in imovitih rojakov. Ako bi po tem potu izgubili goriški Slovenci list iz svoje srede, menda se ti ne bodo spotikali na tem, ker gre za izboljševanje in ustanovo važne stvari, in tudi zato ne, ker kakor vse kaže, te reči tako naprej ne mogó iti. Naj bi se prilikama spomnilo preselitve „Slovenskega Naroda“ iz Maribora v Ljubljano. Potreba stoji nad vsimi drugimi obziri. Trst pa je tudi z Gorico i njeno okolico v intimnej zvezi, i goriški Slovenci bodo sleje kakor prej imeli priliko izkazati se pred slovan-skim svetom goreče rodoljube.

Še nekaj gledé znotranje in zvananje oprave novega lista. Verske reči naj bi bile v direktnem zmislu izključene kot v tem časopisu proti njej nekompetentnem; naj se goji pa zdrava morala in ravna tako rekoč indirektno z vero kakor z biserom člo-

ma v kot vrgel; ali jaz dejal sem z Prometheusom:

Meinest du etwa,
Ich soll das leben hassen,
In wüsten fliehen,
Weil nicht alle

Empfehlungsbrieife die gehoffte wirkung hatten?

Prav blizu stanoval je kupec, bogat mož, in sam še „stara hiša“ in dober društvenik. Njegov obraz je bil prav čedno obrít — ponosen nos in usta na smeh. „Od koga?“ — vpraša pismo v rokah obračaje. Od gospoda Č. „Ne poznam!“ Odprl je pismo in prečitaval ga reče: „Aha, sedaj se spominjam. Ko sem v opravih potoval, bil sem pri njem enkrat v G. Stanuje na trgu in ima hromo ženo. Ali ne? Ne, ne, jaz ga zamenjavam z nekim drugim — uže vem kaj je, kosil sem enkrat pri njem. Veste kaj, ostanite danes pri nas na kosilu.“

Priklonivši se stopim v postransko sobo. Sprejem nij bil nič kaj poseben za me ali vendar mi je bila ta odkritosrčnost boljše všeč, nego postopanje glavarjevega prijatelja. Ali kako mi je bilo pri srcu, ko sem nehoté slušal pogovor moža se ženo od besede do besede o meni govoriti; jaz nijsem mogel nič za to, da so moja uha tako velika, kakor gospodova usta, in moj posluh tako močan, kakor njegove pljuče. „Kedo pa je ta?“ prašala je v nježnem, dolgočasnem glasu. „Hm“, odgovoril je on, „mlad mož s priporočilnim pismom. Na kosilo sem ga povabil, saj je bilo pismo le v ta namen pisano“. Smejala sta se in vrnil se je on k meni.

Nijsem vedel, kako bi se sedaj v tem slučaju

obnašal. Moj čut mi je pravil, naj se poslovim. Ali kako? Pod katero obliko? Nezvesti „Knigge“ za take slučaje nijmaš nobenega pravila in predno sem do sklepa došel, bila je družina uže za mizo zbrana. Hišna gospa, katere zunanost je bila ravno tako debela, nežna in dolgočasna kakor njen glas; dva „gospoja“ iz pisarne (comptoir) in na stranski mizici dvoje otrok od štirih do šest let.

Da bi si pridobil srce roditeljev, trudil sem se za prijateljstvo Viljema, a zavrgel me je z nogo, glavo in krikom, na kar so se roditelji strašno smijali. Značaj soprogov se je vpodobil popolno v otrocih. Dekle je podedovalo „zabitost“ materino, kakor dečko očetov sangvinično-koleričen temperament. Poslednja dva skrbela sta tudi za zabavo, komaj je hotel oče dati meni kot gostu prvo juho, uže je mladi protestiral, češ, da je proti staremu običaju hišnega reda; in žena je s kimanjem pritrdjevala mlademu fantalinu.

„Vi se boste morali tukajšni kuhinji stoprav privaditi“ — obrne se do mene, in ko sem mu prikimal, nadaljuje: „To si lahko mislim, kajti kar sem pri vas jedel, tega nijsem mogel nikdar požreti, še manje prebaviti“. A tudi jaz sem zapazil, da je juha presoljena in sem kar nedolžno zinil: „Meni se tukaj baš taka godi“. Gospodar zavleče nekoliko usta in meni, da okusi so različni. V enakem glasu pravi sopet: „Ali pijete vino? Pri Vas imate le nek cviček. — Vzemite si tega sočivja, pri Vas nijmate kaj tacega. — No kako se Vam kaj tukaj dopada? Težko se privadi človek temu mestu, je preveč ropota in šuma.“ Vsakakokrat, ko je ta tako dovtipna vprašanja

postavil, ozrl se je po drugih in eden gospodov iz comptoirja se je vselej tako zasmel, da je njegov nos, kateri je bil rudeč in po judovsko dolgljat, vselej z jedjo v dotiko prišel. Ali smete uže kaditi? Smodke nijso domače, so vnošene in stane jih tisoč 60 dolarjev in šel sem s poslovom „Vsaj se bomo še videli“ — A videli se nijsmo nikoli več.

Nasledek tega kosila je bila v meni prav parlamentarna debata, ali bi druga pisma porabil ali pa zavrgel in jih nikedar več pogledal. Moja levica je na vso moč tirjala, da bi je takoj zavrgel — desnica pa pravi, naj še poskusim, ker nobena stranka druge nij mogla prepričati, sklenili ste kompromis — „poskusi še dvoje“ in zbral sem si „pokrovitelja vednostij in umetnostij“ in s hčerami bogato obdarjeno hišo. Prvi, na pol bankir, sprejel me je s tihim poklonom, — prebere pismo na tihem, vzame pero raz uha in mi reče: „Blagovolite mi svoje stanovanje povedati!.. In če Vam morem s čim ustreči, veste, kde me do bote.“ — In sopet tih poklon. Kak obraz sem naredil, uže lahko veste, a moj bankir nij nič opazil, ker sopet se je zamislil v „Hamburški borsni list“. Tedaj vsaka prilika mi je odrezana!

Vedno bolj brezpogumen korakal sem po mestu in šel v drugo hišo in jaz bi bil prav malo raznenađen, ako bi bil uže na pragu zavrnjen. Zatorej sem seboj še enkrat premišljeval, ali bi stopil noter ali ne, ali bi se dal še enkrat ponižati. Ali moj notranji glas je uže dejal: „Noter!“ Skoz prazno predsobico došel sem v kuhinjo, iz katere se je baš pred mojim vhomom šumeča svilnato krilo izgubilo. Prašal sem po

veške sploh, in v posebnost slovenske duše. Liberalizem, a zdravi, v skušnjah zadnjih let in v raznih državah utrjeni i na videk kot zmagovalci stopajoči i ne navidezni liberalizem bodi mu vodilo. Mi skrajni in zahodni Slovani imamo v literarnih zadevah gledati na slovanski jug in tu bi bilo pač tudi v našo korist želeči, da Avstrija pri bodočej razdelitvi Turške zadobi kolikor mogoče slovanskega elementa pod svojo oblast. Pisava novega lista naj bi bila vzorna, kar je tem lažje, ker bi imel biti tednik, če tudi po obsegu, večji; v rabi slovniških form naj bi vladala doslednost; kajti omahovanje med njimi je bolj škodljivo, kakor bi se utegnili misliti. Gledé dobre pisave pa morajo biti izsolani dopisovatelj, kakor tudi gledé slovniških oblik. Domači, preluknjani pomenki naj bi se dopuščali samo, kedar sprožijo stvar občne važnosti. Ker so v vseh krajih sveta naredbe in razmere človeške, ne manjka tudi taci občevažnih obravnavanj o njih. Domača hujskanja in tista miniaturna strankarstva posameznih vasij naj bi se oglašila v novem časopisu samo, kedar so kaj več splošne zanimivosti. V obče naj bi bil list strogo podučen in v podlistu lepoznanek. Kar se pa tiče doslednosti v slovniških razmerah, priporočam rabo Levstikove slovnice zaradi tega, ker ugaja zdravemu jezikoslovstvu in zato, ker se je je pisateljstvo večinoma poprijelo in se jej je tudi bolj inteligentno občinstvo uže do dobra priladilo. Torej Levstikova načela a z nekterimi, v praksi potrebnimi izjemami, o kterih utegnem tudi jaz prilikoma izpregovoriti, kedar bo treba. Časopis naj ima kaj monumentalnega! Kar se tiče zvanje oprave, bilo bi to: Močan, čistobel papir; manjše tiskovne črke; oblika ne prevelika, raje več strani, da se koncem leta lahko v knjigo zveže. Na dalje bi se moralo za dobre sodelavce zgodaj poskrbeti.

Iz Trsta 8. avgusta. (Izv. dop.) (Turkofili. — Shod Slovanov. — Vojne priprave. — Tabor.) Nočem Vam popisavati veselja naših Turkofilov zaradi turške zmage pri Plevnem; saj imate tudi vi v Gorici mnogo takih ljudi. Le to hočem konstatirati, da je pri tej priliki marsikak polž pokazal svoje roge; mnogo skritih Turkofilov pokazalo je še le zdaj pri tej priliki svojo pravo barvo; dozdej je bilo te ljudi sram, potezati se za Turke; a zdaj mislijo v svoji kratkovidnosti, da so Rusi uže pri kraju; pa motijo se, če Bog da, in sreča junacka, ker Rusija mora do skrajne žrtve vstrajati v boju, dokler ne osvobodi Jugoslovanov turškega jarma.

Bog pa varuj Rusko propada, mi vbogi Slovani bi bili po tem sopet potisnjeni v kot za kakih 50 let; to se posebno zdaj vidi, ko Madjari in židje kot besnjaki napadajo vse, kar diši po slovanstvu in nas Slovane silijo, da postanemo panslavisti, kakor to prav dobro dokazuje nemški učenjak prve vrste, Buntschli.

Uže lansko leto pisal sem vam od tukaj, da se čudim, da ne vlada med tukajšnjimi Slovani večja edinstvo in obžaloval sem, da se tukaj Srbi in Slovenci tako malo bratijo in prav čisto nič solidarno ne postopajo. Kaže se, da se hoče počasi vendar ta letargija nekoliko odstraniti in da hočejo stopiti slovanski elementi v Trstu v neko ožjo zvezo. Sliši se namreč, da bode 15. t. m. zraven posvetovanja zaradi časnika, tudi neko drugo še važnejše posvetovanje, katerega se bodo udeležili mnogi tukajšnji odličnejši Srbi in Slovenci. To posvetovanje se bode vrtelo okoli vprašanja: ali se ima preustrojiti društvo Edinost v slovansk političen klub, katerega se bodo deležili vsi v Trstu in

v tržaški okolici živeči Slovani ter tako pospeševali slovansko vzajemnost, politični in socialni napredek tržaških mnogih Slovanov. Mnogi Srbi so uže pridobljeni za to idejo; mi Slovenci pa eo ipso iz dna srca pozdravljamo tako približanje, ki ima namen slovanski življenj tukaj na obalah prevažne Adrije okrepčati. V Trstu je prav gotovo še več slovanskega življa, nego pa v Gorici, in tukajšnji Slovani so jako premožni in bi lahko toliko lepega napravili tukaj v Trstu le z malimi žrtvami, da bi sčasoma tuk. italijanska konserterija morala vse druge strune napeti in da bi se celó naše mestno starešinstvo močno preustrojilo. — Mogoče, da se bo zdaj to doseglo v Trstu, kar se toliko časa nij moglo, morda tudi za to, ker se nij nihče poprijel z umeritvijo te ideje; ugoden čas za to je na vsak način zdaj, ko vse slovanstvo nekoliko instinktivno teži proti solidarnosti in postajajo krv in meso one ideje, katere so vsakdanji ljudje držali za utopije. Po tem so se tudi zdaj postavili pravi ljudje na čelo temu gibanju, mej katere moram v prvi vrsti imenovati vrlega Nabergoja. Bog daj torej srečo 15. t. m., da se res kaj veljavnega sklene in izpeljava vse zadeve izroči pametnim, delavnim in uplivnim možem, kajti na tem je največ.

Pričakujemo 15. t. m. tudi nekoliko naših gorških bratov, s katerimi se gotovo ne bomo kregali zaradi časnika, kakor bi morda kedo rad videl, ampak sporazumeli se bomo kot možje, ki ljubijo svoj narod in mu hočejo koristiti ne oziraje se na osebnosti.

Da se Avstrija resno pripravlja na posedanje Hercegovine in Bosne je tudi znamenje to, da je vlada Lloyd rekla, da mora imeti pripravljenih 20 brodov za vkrcanje vojakov; in resnično je ono društvo uže pripravilo in doma obdržalo nekoliko prav velikih brodov, ki navadno vedno po morju v daljne kraje veslajo.

Govorilo se je v Trstu, da bodo te dni vjetega Despotoviča iz Dalmacije čez Trst v kak nemški kraj tirali, kakor ob svojem času Ljubibratiča; a menda ne bo nič, ker je Despotovič vbežal avstrijskim stražam, katere, kakor se sliši, ga niso posebno močno stražile.

Društvo Edinost sklenilo bo tabor, akopram je bil v Ljubljani prepovedan. Treba saj svetu pokazati, da hočemo, če tudi ne dosežemo.

Politični pregled.

V Gorici, 10. avgusta.

Ljubljanski tabor je prepovedan; v Lvovu na Galiskem, kder so nekoji poljski judje hoteli izraziti se proti Rusiji, tudi nij bil dovoljen tabor. Drugo svobodo imamo torej mi v Cisli, drugo pa oni onkraj Litave. Madjari taborujejo in vpijejo proti Rusiji, da so uže vsi hripavi, vendar predno napravijo 200 obljubljenih shodov, bode uže davno konec turško-ruske vojne. Sicer so se neumno prenačili Madjari s svojimi tabori, na katerih obsojajo rusko nečloveško bojevanje, kajti vse krutosti in divjosti, katere so se Rusom podtikale, se skorej popolnem dementujejo, učinjajo jih pa temveč Turki take, kakoršnih menda naša zgodovina niti ne pozna. Kako bi bilo lepo, ko bi bili Madjari malo bolj

mlajša in mogoče še bolj dokoletirana, kakor oni dve. Mlajša je bila res, to dete, kakor sestre, ali vendar uže po našem — stara devica.

Na vse strani se priklanjaje vsede dete za mizo in je mater v zabavi podpirala. Gospod Pristov, prav lepo knjigo Vam priporočam Lelio, jaz jo berem sedaj v izvirniku — Govorite francoski? Zadnje prašanje je bilo za me. Jaz sem zanikal. "Oh, oh, in aj, aj, ah, ah" slišalo se je iz vseh ust! "Od koga je omenjena knjiga", praša gospod Pristov z belo zavrtnico. Od George Sand. Gospod Pristov obrne svoje oči proti nebu in zastoče: "Vi pač veste, da kaj tacega jaz ne berem, in neodpušljivo je, da Vi tako mlada dama, še dete, kaj tacega berete. "Dete" se je smejala, in starina me praša: Kako je kaj z viro pri Vas? Pri nas z viro... odgovorim nedolžno. Sopet zastoče in reče: "No, da mi uže odgovora ne daste, to je pač žalosten odgovor". — "Lilly, ali sem ti uže povedala, da sem se danes z Berto sešla?" pravi sopet dete. "Ne, Ema, tega mi niji povedala". "Srečala sem jo na sprehodu, šla je na oni strani ulice in upila How do you do, Miss Emmy, fine day! Smešna oseba to, ta miss". Vsem se je dozdevala ta prigodba strašno komična in gospodična Emy me na to praša, ali govorim angleški. Ta preskušnja mi je delala uže sitnosti in obračal sem svoje oči po sobani. "Aha, Vi občudujete moje cvetice, glejte tukaj je vedna spomlad — v njihujši zimi ne obledi moj vrt in tudi spomladi ne spremenim teh cvetic z opresnimi".

Roza je potem pela, Emy jo spremljala na glasoviru in Lilly je pa na gosli igrala polko iz Agila

hiadne krvi in bi bili počakali, da se vsa dotična poročila dunajskih in turških židov potrdijo. Naši sosedni bratje Hrvatje so tudi smeli zborovati. Po živahnej razpravi sprejela se je resolucija, v katerej izrazuje zbor svoje najtopleje simpatije Rusiji, katera je šla v boj za svobodo balkanskih kristijanov, in želi na dalje, da bi se Bosna in Hercegovina zjedini s trojedno kraljevino.

Galiski deželni zbor se je sešel te dni; deželni glavar, grof Wodzicky, je posebno povdarjal v svojem nagovoru, naj se zbor ne vtika v druga vprašanja nego domača.

Nemški car Viljem je prišel te dni v avstrijski Lšel, kder je bil od našega cesarja, cesarice in carjeviča prav prijazno sprejet. Torej se nij še prijateljstvo mej Avstrijo in Nemčijo ohladilo in ker je razmerje mej zadnjo in Rusijo še vedno kot do sedaj intimno, smemo uže misliti, da še traja v Reichstadtu skleneno prijateljstvo mej Avstrijo in Rusijo. Torej nič strahu, če še tako močno vpijejo madjarski krokarji in dunajski Jeklesi in Fleklesi, naj bi Avstrija napovedala vojna Rusiji.

Kako neverjetno, pa vendar resnično, da se uže govori o sklepanji miru mej Turčijo in Rusijo, se vé, da le v turkofilnih krogih in listih, kateri bi radi videli, da bi se Turčija še ohranila. Kako se ti ljudje same sebe slepijo! Saj menda zares uže verujejo svojim lastnim lažem, da je bila pri Plevni Rusija tako močno pobita, da ne bode mogla letos več nadaljevati začete vojne. Velikodušnosti, katero bi sultan pri sklepanju miru Rusiji izkazal, nočemo obširnejše omenjati, ker je menda Rusija ne bode nikdar potrebovala.

Mej Grško in Visoko porto v Carigradu se je uže začelo diplomatsko kavsanje in je bajé zadnja uže žugala, da preterga diplomatsko zvezo z Grško, katera se na vse kriplje obožuje in sklicuje polovico vseh svojih vojnih čet v orožje.

Iz bolgarskega bojišča se poroča čez Štambul zopet o večji bitki pri Lovcu, v kateri so bajé bili Rusi pobiti izgubivši 800 mrtvih in 700 ranjenih.

Razne vesti.

Akademikom in abiturijentom narodnosti slovenske. Bratje! Velika doba, katera je slovanstvu prišla, zahteva od nas junakov slovanskih povikšano činst, neumorno delovanje na polji narodnem, ker na nas je, biti prvimi in ne zadnjimi v borbi za novo idejo našega zbliženja, pobratenja. Mi češki dijaki, sinovi naroda, kateri gori za svete pravice slovanstva, gledali smo vselej nalogo svojo izpolniti; mi se trudimo za to, da bi vzajemnost slovanska ne ostala ni-

„žlahtnej gospé“, in ko se je kuharica prepričala, da nij svilnatega krila videti, odgovori prav mirno: „Nobenega nij doma“. — Tu sem se vsaj dober kup odrezal, vsaj tako sem si mislil — a po nekovich dneh dobil sem povabilo na — čaj.

Vse arabske dišave so mi prhtele v nos iz salona in prizor, ki se mi je v globočini sobane odprl, spominjal me je na — tisoč in ena noč. Mej cveticami, ki so se pa pri bližajem ogledu kot umetne pokazale, sedela je mej dvema papagajema gospa na mehke divanu — okoli 50 let stara in okinčana z mnogobročnim turbanom v tako zvanem clair-obscur, svetloba, katero imenitni pisci tako čarobno opisati znajo. Na levo in desno sedeli ste v krasnih attitudah dve graciji v nedvombeni starosti in slikar bi bil zaradi skoposti njih oblek lahko živi model grške mošnje študiral. Zadej je bil gospod z dolgimi lasi in skrcenimi ustnicami in belim zavrtnikom, ves podoben kakemu protestantskemu pridgarju. Gospa mi je prikimila in me predstavila hčerima in pa hišnemu prijatelju in oskrbniku. Čaj je stal na mizi. Jaz sem prijatelj čaju, ali proti tej vodeni pijači bi bil lahko državni pravnik tožil zoper krivorabo tega imena. Gospa je vedela našo pozornost obrniti na svoje živali, na papagaje in pse. „Oj ne tako surovo in grobo, moj karo, to boli.“ „Ste uže iztirjali stari dolg“, „Da, Joly, malo sladkora! Ali nočete nič več pekarije? Kde je dete? — Da, da, kde je naše dete?“ Cegavo dete? prašal sem, a na tihem za se, „morda je ena mladih dam uže žena in mati.“ Precej se odpró vrata in noter priskaklja ženska prikazen — še

del regimento. In čeravno sem svojo nevednost in musicih povdarjal, povabili so me k večernim musicaličnim in deklamatoričnim soiream. Gospod Pristov mi naloži pa polno molitevni bukev in svetih premišljevanj, ki so bila tiskana v Baslu na stroške misijonarjev. Dal mi je tudi eno vstopnico v katoliško društvo: „Otroci Zionski“. Nehvalezadež nijsem nobenega povabila porabil.

Hudobni jeziki so po tem pravili, da g. Pristov se dolgo nij mogel odločiti, ali bi eno hčerij v zakon vzel ali pa mater. Samo da bi najmlajšo hčer nekoliko poboljšal — in ker je mladost tudi dobra priklada, določil se je za Emo in čez mesec dnij sem dobil naznanilo njegove zaroke z Emo.

Še tisto noč sem vsa druga pisma ugonobil. Strašna zaslepljenost! Moje rokopise sem zročil zublju.

Za leto dnij potem sem se seznanil pri nekem koncertu s prav ljubeznjivo družino, od katere mi je razen 16letnega dekleta, posebno jovialni oče dopadal. Spremljal sem je zvečer do stanovanje in ker je to stalo ravno nasproti...cerkvi, prašam ga radovedno: „Ste li moreda Vi krojač?“ — „Da, — ali kako pridete do tega vprašanja?“ Jaz mu povem zgodovino onega pisma in stari mi je smeje dejal: „Zaradi tega se nij treba jeziti — kajti veliko prašanje je, ali bi Vas bili kot priporočenca blagovoljno sprejeli: Obiščite nás zatoorej odslej naprej večkrat.“

In to sem tudi storil. — Vse drugo ne spada v zgoštevino priporočilnih pisem. Tako je pripovedoval moj prijatelj „dobri mož.“ — k.

čev, prazen glas, ampak da bi se uresničila misel, v kateri samo počiva moč in bodočnost nas vseh. Če pa ima hrepenenje naše imeti vspeh, ne smemo ostati osamljeni. Saj imamo toliko bratov po širokih domovinah slovanskih, h katerim nas veže ena in ista kri, eden in isti cilj in slovanski čut; tiste brate radi bi poznali in z njimi v ožjo zvezo stopili. To pa bode najbolj mogoče, če sinovi vseh slovanskih plemen v večjem številu, kakor je doslej bilo, zapustijo neprijazno tujino, vstopijo v vrste naše; če tudi Vi, akademiki slovenski, boste izpolnili študije svoje v Pragi, v srcu češke zemlje, v sredi Vam bratovskega naroda in ne mej temi, kateri za Vas, Vaše čute še misli nima. Dobro došli nam boste, kakor bratje bratom, odkrili nam boste svoje hrepenenje in poznali naše prizadevanje — le tako, če se v hrabri mladosti navadili bomo drug poleg drugega v borbi za svete pravice svoje stati, našli se bomo zopet, ko pozneje nas važne stvari pod zastavo delovanja klicale bodo.

Društva naša imajoča ta namen, gojiti vzajemnost in kulturo slovansko, upajo od Vas bratovske podpore, kakoršno zasluži višji njih namen.

Upamo vsi, da bomo našli v srcih Vaših odziv onih čutov, kateri nas silijo Vam klicati: Vstopiti v naš krog, v zlato majko Prago k razvoju slovanske vzajemnosti, našega pobratenja. Dano v Pragi, dne 6. julija 1877.

Češki akademiki.

Iz Kanala se nam piše: V torek 31. julija je nastal ob 4. uri zjutraj ogenj v Kocijančičevi hiši. K sreči so zapazili sosede, kateri so zgodaj vstali, ogenj o pravem času, drugače bi bil lahko nastal velikanski požar, ker je ravno na tistem mestu mnogo hiš skupaj. Pogorele so le stopnice, vrata in pod. Škoda je vendar 30 gold. Kako je ogenj nastal, se ne ve.

Iz Šent-Vida se poroča Slov. Narodu dne 30. julija sledečo pomnjenja vredno stvarico: Pred volitvami je bil znani Vesteneck popoln gotov, da bodo pri nas, to je v Trebnjem, njegovi tovariši nemčurji zmagali. V tem smislu je pritiskal, kolikor je mogel. Pri sv. Roku je spoštovanega moža, poštarja g. Čoza, strasil s tem, da pošto izgubi, če ne voli po njegovej volji. Gospod Čož pa je mož, on ne prodaja svojega prepričanja, ampak stoji kakor skala trden za domovino. Za to je volil po svojem srcu a rodno. Zdaj pa denašnje „Laib. Ztg.“ v roke vzemite, pa boste videli, da je g. Čož res pošto izgubil, razpisana je na novo. Kar je Vesteneck pred volitvijo zažagal, to je držal. G. Čožu se ne more ni najmanjša nerednost dokazati. Ali niso to s v o b o d n e volitve?

O tepežih in pobojih je vsako nedeljo kaj slišati in vselej skorej le pri navadnih kmečkih plesih v okolici goriški in tudi drugod po deželi. V nedeljo je bil enak tepež mej vojaki in fanti v Pevmi, v katerem so bajé bili vojaki močno pretepeni. Pač dobro bi bilo, da bi se v onih krajih, kder se tako žalostne stvari dogajajo, plesi popolnem odpravili, posebno pa v goriški okolici, v kateri se je italijanska navada vgnjezdila, da se pri tepežih nožev poslužujó.

Iz Loža na Notranjskem se nam piše: Naše mesto stoji na jako zanimivih, historičnih tleh, kajti že 36 let pred Kristom je rimski cesar August to mesto pod imenom „Terpo“ razdeljal. Potem je bil blizu tam trg sozidan z imenom „Lož“, katerega so pa pred 400 leti ljuti Turčini požgali in razdeljali. Cesar Friderik IV. je dal 8. marca 1877 l. tam sozidati novo trdnjavo zoper Turke in jej je podelil mestni naslov. Letos praznuje Loško mesto svojo štiri stoletnico, katero je županstvo sklenilo obhajati dne 12. avgusta 1877 z ljudsko svečanostjo. Vabila in program veselice se bodo takoj na vse kraje razposlali. Nadejati se je, da se udeleži veliko rodoljubov te narodne zabave, katere program je sledeči: 1. Slovesen sprejem čestitih gostov ob 8 uri zjutraj. 2. Skupni zajutrek. 3. Slovesna sv. maša v mestnej cerkvi ob 9. uri, pri kateri poje pevsko društvo ljubljanske čitalnice z godbo ljubljanske mestne kapele. Po maši obhajata dva para loških mestjanov svojo zlato poroko. 4. Razhod čestitih gostov po loškej dolini, in sicer: Na grajske razvaline, ali na Križnjogoro, v mrzlo jamo, v Staritrug, ali v Šneperk, kjer bode svirala koncert ljubljanska kapela v grajskem parku. 5. Ob poludne se zopet zberó čestiti gostje v Starem trgu, od koder jih spremi godba v Lož. 6. Skupni obed v Ložu ob 1. uri. 7. Ljudska veselica po obedu na travniku, pri kateri poje ljubljanski pevci in predstavlja ljubljansko telovadno društvo „Sokol“ mikavne vaje in „dramatično društvo“ gledališke igre. Mej tem se vrše različne ljudske igre. 8. Zvečer se zažiga umetalen in bengaličen ogenj. 9. Ples na treh za to pripravljenih odrih. 10. O polnoči poslovljenje od čestitih gostov, kateri se vrnejo do železnice na postajo: „Rakek.“

Pelje se v Lož po južnej železnici do postaje: „Rakek“, kjer bodo pripravljeni vozovi, da prepeljejo čestite goste v Lož in tudi nazaj.

Pri vodstvu južne železnice se je vložila proš-

nja za znižanje vožnine. Ugođen odlok se vsak čas pričakuje in ko pride, se dotične izkaznice takoj razpošljejo.

P. n. gospodom društvenikom in prijateljem „Slavčevim“.

Vsled sklepa „Slavčevega“ odbora 6. t. m. bode „Slavec“ pel v Tominu v nedeljo 19. avgusta t. l. in sicer pri sv. maši in pri koncertu. — Program bode objavila prihodnja „Soča“ kakor tudi potrebno o koncertu v Gorici.

Pevski oddelki, kateri bodo sodelovali v Tominu ali v Gorici, naj se blagov. obernejo v vsakej zadevi zastran petja do „Slavčevega“ pevovodje.

„Slavčev“ odbor.

Tržno sporočilo firme Jos. Pipan et Comp. v Trstu dné 1. avgusta 1877.

Vsled sem došlih vesti, da bode Avstrija mobilizirala, poskočile so valute zadnje dni in porastlo je nekoliko skoro sleherni blago; importerji postali so jako rezervirani in skoro vsakdo teži na višje cene. Pri vsem tem pa je še zmerom prav malo posla, ker notranji trgovci le počasi in po malem naročajo ter se preskrbujejo z najpotrebnejšim. Pravo delo začelo bode še le proti koncu tega meseca.

Vendar pa se ne more velika tržaška kupčija nič kaj vzdigniti, dokler traja vojna v krajih, od katerih je mnogo odvisen naš trg, in še le po rešenju orientalnega prasanja smemo si obetati boljših časov.

Kava. — Razun nekaterih prodaj sorte Rio nij zaznamovati v tem blagu znamenite kupčije. — Uvaževalci prejeli so pret. mesec več ladij Rio in so naše zaloge še precej polne, vkljub temu pa se drže uvaževalci jako rezervirano in ne mislijo na znižanje cen in to zaradi nestanovitnosti valute.

Prodaja se Rio I. vrste po gl. 110 do gl. 114, II. vrste po gl. 106—108, III. vrste po gl. 103 do gl. 105, zadnje vrste po gl. 98 do gl. 100, Ceylon perla gl. 154—gl. 158, Ceylon plant. debelega zrna najtinejša gl. 152 do gl. 156, fina srednjega zrna gl. 144—gl. 149, dobra srednja gl. 134—gl. 138, Ceylon native gl. 105 do gl. 118, Malabar plant. po gl. 134 do gl. 152; Malabar native gl. 113—gl. 122; S. Domingo gl. 106—gl. 113, Santos gl. 115—gl. 117, Java gl. 119—gl. 128, Manila gl. 115—gl. 120, Moka gl. 132—gl. 135.

Olje oljkino. — Kakor smo že v zadnjem sporočilu omenili, olje še vedno raste; iz Dalmacije in iz Grškega se tega blaga malo dovažja, mej tem, ko je vprašanje po tem blagu še precej močno; porastlo je to blago od zadnjic sopet za 20% in se denes prodaja lepo jedilno dalmatinsko in istrsko po gl. 53 do gl. 55, lepo čisto Lecce po gl. 54 do gl. 59, Corfu prav lepo od gl. 51—57, fino namizno Monte St. Angelo po gl. 70—74, 1/2 fino namizno gl. 165—gl. 168; laneno olje po gl. 40, bombaževo po gl. 45, ribje olje hamburško gl. 70—72, črnomoško gl. 35.

Sadje. V tem blagu je še zmerom prav malo kupčije, edini rožiči se dobro prodajajo; a lepega blaga primanjkuje, akopram ga trgovci radi plačujejo do gl. 12 na ladiji. Navadni rožiči veljajo gl. 11—11 1/2, fabriško blago po gl. 7 do 8, fige Kalamata v venci gl. 9, do gl. 11, fige v sodih gl. 6 do gl. 8, suho grozdje Elemé gl. 18—gl. 24, Cismé gl. 15—16, Cismé črno gl. 11, Samos gl. 11, Sultanina (cvebe v škatljah) gl. 22 do gl. 30, limoni siciljski gl. 8—gl. 10. —

Riž je zadnji čas zaradi premikanja valute nekoliko poskočil; vendar pa nij verjeti, da bi to blago še kaj porastlo, ker je še dosti starega v zalogah in letošnja letina tudi dobro kaže. Mogoče je celo, da bomo imeli v kratkem nižje cene. Danes velja italijanski riž I gl. 26, II gl. 24, III gl. 22.50, IV. gl. 21.50; Rangoon angleški I gl. 18, II gl. 18.50, III gl. 17.50, Siam gl. 16.

Mast in špeh. — Špeh je zadnji čas za malenkost poskočil, ker se je zbudila nekoliko kupčija s tem blagom; a mast je še zmerom popolnoma zanemarjena. Špeh v zabojih po 16 komadov velja gl. 61—62, po 18—21 komadov gl. 59 do gl. 60, mast Bancroft v sodih gl. 65—gl. 66, Wilcox v sodih gl. 62—gl. 64, loj dalmatinski gl. 50, domač gl. 52.

Petrolij je blago, katero daje povod k igri. Te dni bilo je na borski razširjeno mnenje, da mora petrolij močno porasti zaradi homatij v Ameriki in resnično je to blago v malih dneh poskočilo za 1 gl.; a ker nij bilo menda pravega uzroka, padlo je sopet na poprejšnjo ceno; torej oni „strike“ nijma posebnega upliva, kar je bilo prevideti. Brže, nego porastle, bodo padale cene petrolija, to je naše mnenje, katero opravičujemo s tem, da je v zalogi mnogo blaga in da je na potu kakih 8 velikih ladij s petrolijem,

ki pridajo v našo luko še v teku t. m.; če pa dohaja mnogo kacega blaga, naraven nasledek je, da mu cene padajo.

Iz Amerike dohajajo vesti, da je tam petrolej nekoliko ceneje postal. Danes se lahko kupi petrolij v sodih po gl. 17.50 na tuk. postaji, na previdenje v septembru—decembru pa se je sklenilo denes nekoliko po gl. 18 3/4 in gl. 18.50 točno plačilo brez odbitka. Na previdenje za omenjene 4 mesece se je še precej kupčije naredilo in se je poprej blago za sept. —decemb. sklepalo še celo po gl. 20 in čez. Nekateri menijo, da bode morda petrolij prišel še do gl. 16; a če ozir jemljemo na važno okoliščino, da bode še le zdaj začel pravi konsum, je verjetno, da se bodo cene vrtele dolgo časa okoli gl. 17.

Domači pridelki. Po fežolu in drugih enakih pridelkih nij skoro nobenega vprašanja, prodaja je omejena na domači trg. Maslo prve vrste je skoro edino iskano blago te vrste. Fežol rudeč se prodaja tukaj po gl. 10 do gl. 10.50, bel dolg po gl. 11, rumen kanarček po gl. 11.50 do gl. 12, mešan po gl. 8 do gl. 8.50, cukrenec gl. 12, maslo v sodih I vrste gre po gl. 92 do gl. 95.

Žito je zadnji čas sopet nekoliko poskočilo, posebno pa koruza; ker iz podanovskih dežel ne dovažja skoro prav nič in je skoro gotovo, da od tam ne bo dolgo časa nič zrnja došlo na naš trg, nekateri hočejo vedeti, da bo do prih. spomladi trajala ta kalamiteta, vsled česar morajo cene še poskočiti. Vendar pa temu mnenju nasproti stoji dobra letina skoro po vsej Avstriji in pa manjši konsum zdaj na jesen, ko imajo poljedelci največ živeža doma. Ta okoliščina primerjena s prvo nam vrva mnenje, da ne bodo cene koruze veliko porastle, pa tudi padle ne; prodajalo se bode morda do spomladi po sedanjih cenah z malimi variacijami; če pa se do spomladi ne poravnajo reči v orijentu, potem znamo imeti res še prav visoke cene tam na spomlad. V Trstu je denes koruze prav malo v zalogah, kakih 60,000 starjev a tudi naročeb je malo. Vkljub temu so cene koruze že 2krat porastle v 14. dnéh in velja denes lepa koruza Valahija, ki je stala pred 14 dnevi gl. 4.90, gl. 5.35—40 ű 116 na tuk. kolodvoru, Albanija in drugo lepo močno rumeno blago pa gl. 5.60 do 75 ű 116. Pšenica je prav malo porastla, pa utegne še kaj poskočiti, ker so prišle naročbe za francosko in se je tudi nadejati naročeb iz Anglije. Za Francosko se je plačevala lepa, nova ogerska pšenica po gl. 8.50 ű 116; ruska stara pšenica Taganrog in Odessa velja denes tukaj gl. 15 do gold. 15.50 100 K. Italijanska gl. 14, banaška stara gl. 14.50, mej tem, ko se plačuje novo ogersko blago po gl. 113/4 do gl. 12 100 K.

Razno drugo blago je skoro brez vsake spremembe ostalo pri starih cenah. Vse tukaj naznanjene cene razumejo se za 100 K. točno plačilo, izvzemši kolonijale, sadje in olje, ki se prodajo na 3 mesece, ali pa za točno plačilo z odbitkom 20/0

Franc Pichler,

sódar v Mariboru na Dravi, priporoča se za izdelanje sódov za vino in pivo iz najboljšega slavonskega hrastovega (dobovega) lesu vsakoverstne velikosti od 25 litrov naprej — po najnižjih cenah.

Oznanilo.

Podpisani naznanja, da je prevzel zastopstvo banke „Slavije“ v Pragi za Komenski okraj; priporoča se torej, da bi se pri omenjeni zavarovali ter s tem v okom prišli revam, katere požar tolikim prizadeva.

MIROSLAV PRELC
v Komnu.